

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A.** Το κείμενο αναφέρεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στη χώρα μας. Αφού προσδιορίζεται η έννοια «άτομα με ειδικές ανάγκες», επισημαίνονται οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές και κοινωνικές ανάγκες τους. Κατά το συγγραφέα, η ανεπάρκεια των θεσμών και η στάση του κοινωνικού συνόλου αυξάνουν τις πιθανότητες ανεργίας και υπονομεύουν την επαγγελματική και κοινωνική τους ένταξη. Οι δυσκολίες της επαγγελματικής τους αποκατάστασης ποικίλλουν ανάλογα με το είδος και το βαθμό της αναπηρίας τους, όμως τα προβλήματά τους εντείνονται και λόγω των προκαταλήψεων εργοδοτών, εκπαιδευτικών και συμβούλων. Ωστόσο σήμερα υπάρχουν δείγματα άμβλυσης τέτοιων συμπεριφορών στιγματισμού, ειδικά όταν οι άνθρωποι έρχονται σε επικοινωνία με τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το σίγουρο είναι ότι οι στερεοτυπικές αντιλήψεις σε βάρος τους το μόνο που θα καταφέρουν είναι να αποκλείσουν τα άτομα αυτά από το δικαίωμα στην εργασία, να δυσκολέψουν τις αποφάσεις τους και να καταρρακώσουν το αυτοσυναίσθημά τους.
- B.1.** Κοινή πεποίθηση αποτελεί η άποψη ότι οι συναναστροφές με άτομα που έχουν ειδικές ανάγκες - σωματικές, διανοητικές, ψυχολογικές - αμβλύνουν τις όποιες προκαταλήψεις υπάρχουν σε βάρος τους. Πράγματι, τα τελευταία χρόνια η κοινή γνώμη έχει ευαισθητοποιηθεί περισσότερο απέναντι σ' αυτά τα άτομα, γεγονός που πιστοποιείται από το μεγαλύτερο σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Για παράδειγμα, σεβόμαστε το χώρο της στάθμευσης τους ή δεν αποστρέφουμε το βλέμμα στη θέα της σωματικής τους αναπηρίας. Ανάλογη στάση ήδη έχει αρχίσει να υιοθετεί και η πολιτεία με την παροχή ειδικών υπηρεσιών προς αυτούς. Επομένως, το άνοιγμα της κοινωνίας για την υποδοχή κάθε συνανθρώπου μας δεν φαντάζει πια ως μια ουτοπία.
- B2.** Τίτλος με σχόλιο: «ΑμΕΑ – ΑμεΑ: πολίτες δεύτερης διαλογής».
Τίτλος χωρίς σχόλιο: «Τα προβλήματα των ατόμων με αναπηρίες».
- B.3. α.** Εξαιτίας: αιτία
Ενώ: αντίθεση
Οι μεν... οι δε: διαίρεση, ταξινόμηση
Άρα: συμπέρασμα
Σίγουρα: βεβαιότητα

B.3. β. Ο συντάκτης επιλέγει παθητική σύνταξη.Μετατροπή σε ενεργητική σύνταξη :

“Τους ανθρώπους με αναπηρίες τους αντιμετωπίζουν όμως με καχυποψία οι εργοδότες ή με πιθανή προκατάληψη οι εκπαιδευτικοί και οι σύμβουλοι επαγγελματικού προσανατολισμού”

- B4. Θεματική πρόταση:** Ένα άτομο ... προβλημάτων
Λεπτομέρειες – σχόλια: Στη χώρα μας ..... σύνολο
Κατακλείδα: Δεν έχει

Γ. Δικαίωμα στην εργασία για όλους;**Πρόλογος**

Σε πρόσφατη έρευνα που δημοσιεύτηκε στις εφημερίδες, αποδείχτηκε ότι η έλλειψη εργασίας επιδρά αρνητικά στη νεανική προσωπικότητα. Είναι γνωστό άλλωστε ότι ο άνθρωπος έχει νόμιμο και φυσικό δικαίωμα στην εργασία, η οποία προσφέρει όχι μόνο τα αναγκαία υλικά μέσα για την επιβίωση αλλά διαπλάθει την ανθρώπινη οντότητα και συμβάλλει καθοριστικά στην ολοκλήρωση και την αυτοπραγμάτωση της. Συνεπώς, η έλλειψη της αφήνει τεράστια κενά, τόσο στα άτομα, όσο και στην κοινωνία, αφού η ανάπτυξή της συνδέεται άμεσα με το επάγγελμα.

ΖΗΤ. Α: Ποια προβλήματα αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που δεν απολαμβάνουν το δικαίωμα της εργασίαςΟικονομικά – επαγγελματικά

- Οικονομική εξαθλίωση, αδυναμία κάλυψης στοιχειωδών αναγκών, χαμηλό βιοτικό επίπεδο που συχνά βρίσκεται κάτω από τα όρια της φτώχειας.
- Το άτομο αναγκάζεται να καταφύγει σε ευκαιριακή απασχόληση (ελαστικές σχέσεις, λανθάνουσα ανεργία, ακατάλληλες συνθήκες εργασίας) χαρακτηριστικά που υποβαθμίζουν την ποιότητα της εργασίας και την απόδοσή του.
- Δημιουργεί οικονομικές εξαρτήσεις, υποχωρήσεις, συμβιβασμούς και συχνά ο υποαπασχολούμενος γίνεται θύμα εκβιασμών και πολιτικής εκμετάλλευσης.

Κοινωνικά –πολιτικά

- Διαμορφώνει αρνητική διάθεση προς τους κοινωνικούς και πολιτικούς θεσμούς
- Η αδυναμία επιβίωσης παρασύρει ορισμένους σε αντικοινωνική συμπεριφορά, παραβατικότητα, περιθωριοποίηση, καταφυγή σε νόθες μορφές ψυχαγωγίας, αλκοολισμός, ναρκωτικά.
- Εντείνονται οι κοινωνικές ανισότητες, οι αδικίες, ο ρατσισμός, και ο φανατισμός. Ο αποκλεισμός του από το αναπαλλοτρίωτο δικαίωμά του στην εργασία γεννά αισθήματα εκδίκησης απέναντι σε όσους το

απολαμβάνουν αλλά και στην πολιτεία που του το στερεί.

- Κλονίζεται η εμπιστοσύνη του ατόμου στην πολιτεία και τους θεσμούς της με συνέπεια την αποστασιοποίησή του από την πολιτική. Ενισχύονται τα δίκτυα πελατειακών σχέσεων και πολιτικής χειραγώγησης του λαού, γεγονός που υπονομεύει τους θεσμούς της δημοκρατίας.

Πνευματικά

- Δεν καλύπτονται τα πνευματικά ενδιαφέροντα ούτε οι ανάγκες (αγωνίζεται για την επιβίωση).
- Μαραίνει τη σκέψη, πνευματική νωθρότητα.
- Απώλεια γνώσεων (ειδικά για τους επιστήμονες), αφού δεν ενδιαφέρεται για τη δια βίου μάθηση.
- Ο άνθρωπος γίνεται ανελεύθερος, δέσμιος των προκαταλήψεων, των δογματισμών, επειδή βιώνει αυτήν τη δυσάρεστη οικονομική κατάσταση.
- Η κοινωνία της γνώσης αλλά και όλα τα αγαθά του πολιτισμού παρέχονται επιλεκτικά στους πολίτες.

Ψυχικά – ηθικά

- Βιώνει έντονα την αποτυχία, το άγχος της επιβίωσης, την ηττοπάθεια, την αβεβαιότητα και την εσωστρέφεια. Αισθάνεται μειονεκτικά, απογοητεύεται αφού τα όνειρά του διαψεύδονται.
- Χάνει την αισιοδοξία του, τη διάθεση για ζωή, (αν και βρίσκεται στο ξεκίνημα της)
- Δεν μπορεί να αισθανθεί την ηθική ικανοποίηση και τη χαρά της δημιουργίας μέσα από το αίσθημα της κοινωνικής προσφοράς.
- Παραβαίνει τις ηθικές αρχές του - χρήση αθέμιτων μέσων - οδηγείται σε συμβιβασμούς, καταρρακώνεται η προσωπικότητά του.

ZHT B: Η σημασία του επαγγελματικού προσανατολισμού

Επαγγελματικός προσανατολισμός: Με τον όρο αυτό εννοούμε τη συστηματική και επιστημονική βοήθεια προς το άτομο, ώστε να επιλέξει το επάγγελμα που ταιριάζει περισσότερο στην προσωπικότητά του, τις κλίσεις, τις ικανότητές του και στα ενδιαφέροντά του, τη νοημοσύνη του και στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας ή ακόμα και στις ανάγκες της κοινωνίας.

Ως προς το άτομο

- Προβληματίζει και ενημερώνει έγκαιρα για τη σπουδαιότητα της ορθής επαγγελματικής επιλογής.
- Βοηθά το νέο να ανιχνεύσει τις πραγματικές του ικανότητες και τις δεξιότητες, αφού αποτελεί το μέσο που γεφυρώνει τις εσωτερικές κλίσεις του με τις δυνατότητες της αγοράς.
- Επιτρέπει στο νεαρό άτομο να συνδυάσει την εικόνα που έχει

σχηματίζει για τον εαυτό του με την πληροφόρηση για τα χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες του κάθε επαγγέλματος.

- Δίνεται στους μαθητές (και στους γονείς τους) κάθε δυνατή πληροφορία για την κατάσταση στην αγορά εργασίας και τους προσανατολίζει σε ειδικότητες που έχει ανάγκη η αγορά. Με βάση αυτές τις πληροφορίες, τις ικανότητες και τις επιθυμίες του κάθε μαθητής μπορεί να διερευνήσει τις προοπτικές του και να κάνει ελεύθερα και ώριμα τις επιλογές του σχετικά με την επαγγελματική του σταδιοδρομία.
- Πληροφορεί για τα επαγγέλματα που υπάρχουν, την προοπτική και τα ειδικά προσόντα που χρειάζεται το καθένα απ' αυτά.
- Δίνει τη δυνατότητα ενημέρωσης για τις συνθήκες ενός επαγγέλματος-εργασιακό περιβάλλον, απαιτήσεις, ωράρια, απολαβές.
- Συνεπικουρεί στην απόκτηση αυτογνωσίας αφού δίνει ερεθίσματα για εσωτερική αναζήτηση, ενδοσκόπηση, άσκηση αυτοκριτικής και αποβάλλει τις προκαταλήψεις για ορισμένα επαγγέλματα.
- Καλλιεργεί ηθικές αρετές (υπευθυνότητα, συνέπεια, αξιοκρατία, επαγγελματική δεοντολογία, εντιμότητα).
- Εθίζεται στις κοινωνικές αξίες (συλλογικότητα, συνεργασία, αλληλία)
- Αναπτύσσει ψυχικές αρετές (αισιόδοξια, θάρρος, αγωνιστικότητα).

Ως προς το επάγγελμα

- Στροφή προς τα τεχνικά επαγγέλματα που είναι παραγωγικά για την οικονομία.
- Υιοθέτηση και προώθηση νέων μορφών εργασίας (πχ τηλεργασία) που δίνουν τη δυνατότητα επαγγελματικής δραστηριότητας σε κοινωνικές ομάδες οι οποίες δεν μπορούν να εργαστούν με τις παραδοσιακές συνθήκες.
- Περιορίζονται παρασιτικά επαγγέλματα και φαινόμενα παραοικονομίας.
- Δημιουργούνται επιστήμονες που υπηρετούν την επιστήμη για τον άνθρωπο και όχι την επιστήμη για την επιστήμη.
- Ο νέος συνειδητοποιεί την κοινωνική αξία της εργασίας.

Ως προς την κοινωνία

- Ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας.
- Σύνδεση της εκπαίδευσης με την κοινωνία πρώτιστα και κατ' επέκταση με την οικονομία σύμφωνα με τις τεχνολογικές εξελίξεις.
- Άνοδος βιοτικού επιπέδου και οικονομική ανάπτυξη.

Περιορισμός

Ο επαγγελματικός προσανατολισμός δεν μπορεί να αποτελέσει πανάκεια για τη σταδιοδρομία του εφήβου, αφού αφενός η οικονομία, η κοινωνία και ο πολιτισμός διαρκώς εξελίσσονται κάτι που καθιστά μη προβλέψιμες όλες τις αλλαγές στην αγορά εργασίας και αφετέρου η διάγνωση των δεξιοτήτων του ατόμου δεν είναι για πάντα "μετρήσιμη".

Επίλογος

Η πρόσβαση κάθε ατόμου και ιδιαίτερα του νέου στην εργασία αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα για τις σύγχρονες κοινωνίες. Σε αντίθετη περίπτωση ο κοινωνικός αποκλεισμός караδοκεί για χιλιάδες νέους. Γι' αυτό και ο επαγγελματικός προσανατολισμός, με ταυτόχρονη παρέμβαση της πολιτείας σε όλα τα επίπεδα είναι ειδικά σήμερα απαραίτητος όρος λειτουργίας του σύγχρονου πολιτισμού. Φυσικά, αυτό είναι δύσκολη δουλειά που απαιτεί κόπο και πόρους αλλά τα ευεργετικά της αποτελέσματα θα αποζημιώσουν για το όποιο κόστος.

(Η παραπάνω ανάπτυξη είναι ενδεικτική και δεν αποκλείει διαφορετικές προσεγγίσεις του θέματος).

ΧΑΝΣΙΑΚΗ ΠΕΙΡΑΙΑ